

Thermometer 2020

Bezoekersaantallen, gevonden soa's en de meest gestelde seksualiteitsvragen – een overzicht van de 5 GGD'en in Oost-Nederland. Met dit keer speciale aandacht voor de effecten van de Covid-19 pandemie.

RISICOGROEPEN IN 2020

De seksuele gezondheidszorg van de GGD'en richt zich op de volgende risicogroepen:

1. Mannen die seks hebben met mannen (MSM).
2. Mensen uit gebieden waar hiv/soa's veel voorkomen.
3. Partners van MSM of van mensen uit risicogebieden.
4. Mensen met soa-gerelateerde klachten.
5. Mensen die gewaarschuwd zijn voor een soa.
6. Sekswerkers.
7. Jongeren onder de 25 jaar.
8. Mensen die seksueel geweld hebben meegemaakt.

1

2

3

4

5

6

7

8

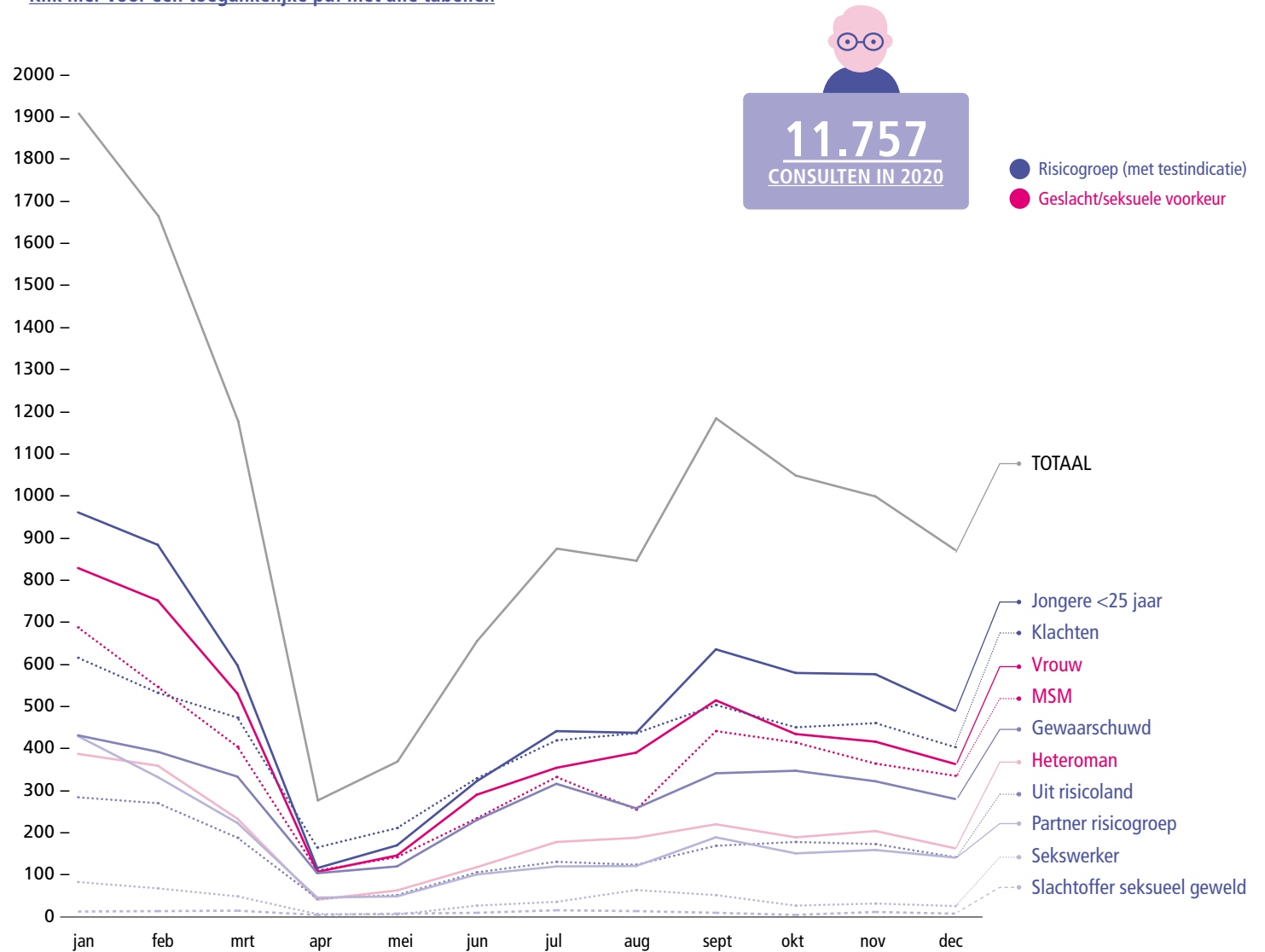
HET COVID-EFFECT OP SEKSUELE GEZONDHEID

In 2020 was de hele wereld in de ban van het SARS-CoV-2 virus (Covid-19). Dat dit virus ook invloed had op de seksuele gezondheid van inwoners, leest u terug in deze Thermometer van de regio Oost-Nederland. Zo is een duidelijke afname van het aantal consulten zichtbaar tijdens de eerste Covid-19 golf en de lockdown in het 2e kwartaal. Dit geldt voor zowel de reguliere consulten, PrEP-consulten en de Sense-consulten. Het vindpercentage van de soa's nam juist toe. Dit had mede te maken met de strengere triage die nodig was om naar het spreekuur te komen. Opvallend was ook dat de Sense-consulten meer over anticonceptie gingen en minder over seksuele problemen.

In de figuur hiernaast zijn de reguliere consulten bij de centra in Oost-Nederland in beeld gebracht. Te zien is dat de lockdown voor alle risicogroepen effect had.

CONSULTEN CENTRA SEKSUELE GEZONDHEID

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

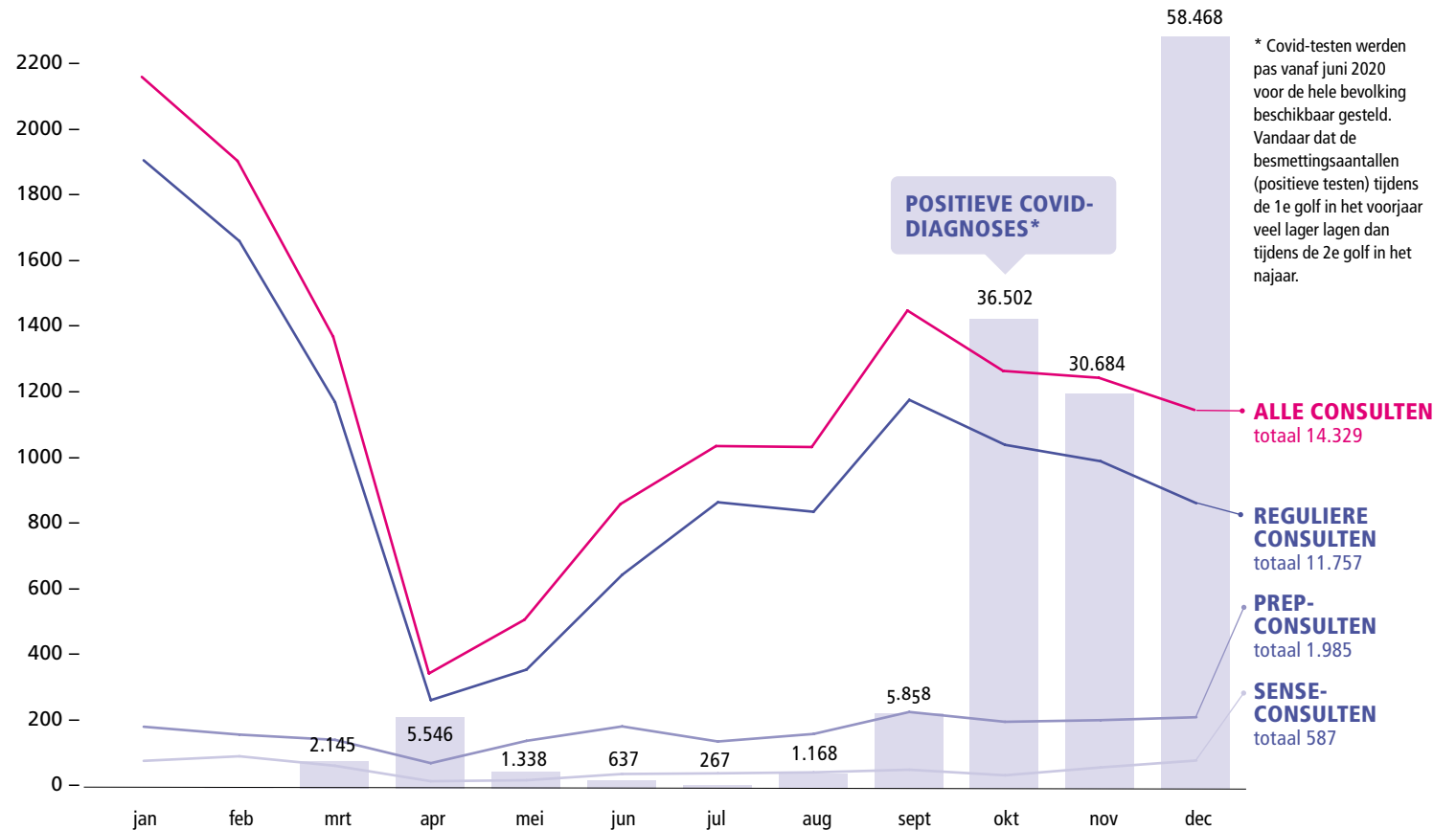
MINDER CONSULTEN

Tijdens de lockdown van 13 maart t/m 31 mei waren de Centra Seksuele Gezondheid alleen open voor essentiële zorg: PrEP-zorg, cliënten met klachten en cliënten die gewaarschuwd waren of seksueel geweld hadden meegemaakt. Daarnaast moesten medewerkers van de teams Seksuele Gezondheid bijspringen bij de Covid-19 bestrijding. Door deze maatregelen werden er veel minder consulten uitgevoerd. Na de zomer trok het aantal consulten aan, totdat in het najaar het aantal besmettingen weer toenam. In totaal voerde regio Oost in 2020 ruim 60% van het geplande aantal consulten uit.

In de figuur hiernaast is te zien dat de toename van het aantal Covid-besmettingen in het voorjaar en najaar zorgde voor een daling van het aantal consulten. De dip in het najaar was minder groot, omdat de centra op dat moment beter wisten in te spelen op de geldende maatregelen. Er werd meer met telefonische en digitale consulten gewerkt en de meeste teams waren weer volledig op sterkte.

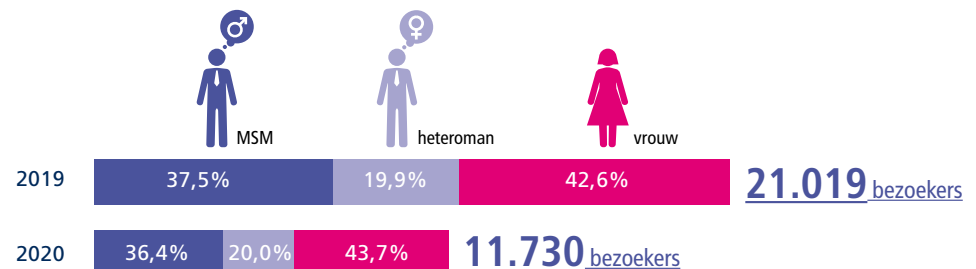
COVID-EFFECT OP CONSULTEN

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

BEZOEKERSKENMERKEN

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

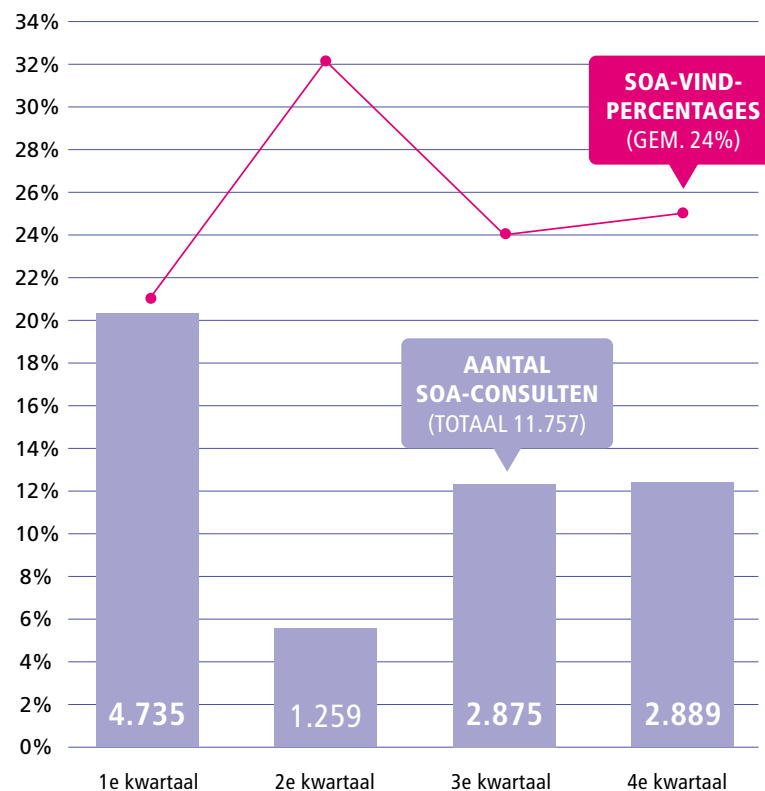
STIJGING VINDPERCENTAGE

Samen met een daling in het aantal consulten is vooral in het 2e kwartaal van 2020 (1e golf) een sterke stijging te zien van het soa-vindpercentage (aantal cliënten bij wie 1 of meer soa's zijn gevonden). Daar waar het totale soa-vindpercentage in 2019 nog 20,3% was, is het in 2020 24%. Dit kan onder andere verklaard worden door de strengere triage waarbij vooral mensen die gewaarschuwd waren of klachten hadden, toegang kregen tot het spreekuur.

Voor zowel chlamydia, gonorrhoe als syfilis is het afzonderlijke vindpercentage in 2020 ook hoger dan in 2019. Voor hiv en hepatitis-B is een stijging of daling moeilijk weer te geven, omdat de aantallen van deze soa's erg laag zijn. Ten gevolge van de strengere triage zullen er ongetwijfeld ook soa's zijn gemist.

SOA-VINDPERCENTAGES CENTRA SEKSUELE GEZONDHEID

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

VINDPERCENTAGES PER SOA

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

	2020	2019
Chlamydia	19,0	16,1
Gonorrhoe	6,0	4,7
Syfilis	2,0	1,4
Hiv	0,2	0,2
Hepatitis B	0,1	0,8
TOTAAL VIND%	24	20,2

PREP-ZORG

PrEP (pre-expositie profylaxe) is een medicijn om hiv-infecties te voorkomen. In de loop van 2019 zijn GGD'en PrEP-zorg gaan leveren. In 2020 is tijdens de 1e lockdown in de PrEP-zorg een afname te zien, vooral in het aantal startconsulten. De follow-up consulten kregen in het kader van chronische zorg prioriteit en konden veelal wel doorgaan. Door de groei van het aantal PrEP-cliënten in januari en februari,

lag aan het eind van 2020 het aantal follow-up consulten hoger dan aan het begin van 2020. De daling van startconsulten aan het eind van 2020, heeft mogelijk te maken met de 2e lockdown. En daarnaast met het feit dat een aantal GGD'en in Oost-Nederland op dat moment aan hun limiet van de PrEP-consulten zaten. De wachtlijst van cliënten voor startconsulten, wordt in 2021 weggerukt.

PREP-CONSULTEN CENTRA SEKSUELE GEZONDHEID

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

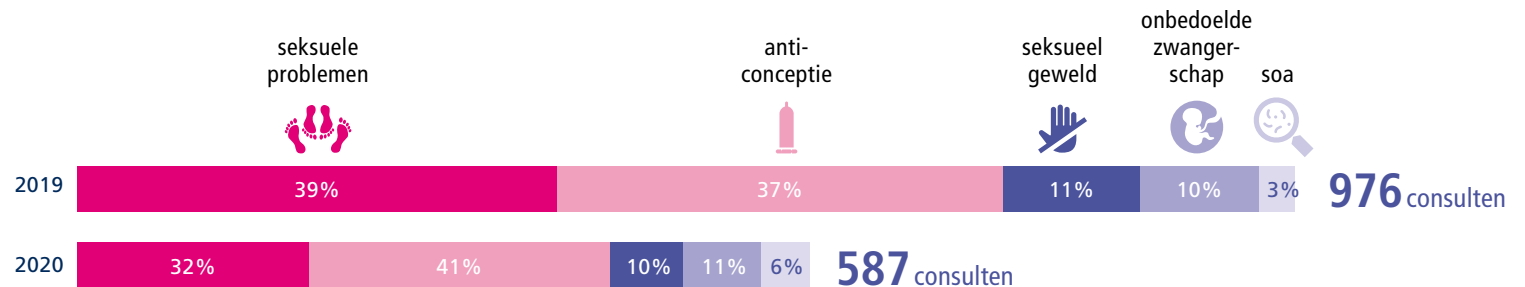
SENSE

seksualiteitszorg <25 jaar

Het totale aantal Sense-consulten was in 2020 lager dan in eerdere jaren. Ook hier is de trend te zien dat vooral in april en mei er veel minder consulten werden uitgevoerd dan in de rest van het jaar. In december was het aantal consulten weer op het normale niveau van voorgaande jaren. Opvallend is dat in 2020 naar verhouding meer consulten met als onderwerp anticonceptie zijn uitgevoerd (41% in 2020 versus 37% in 2019) en minder consulten over seksuele problemen (32% in 2020 versus 39% in 2019).

SENSE-ONDERWERPEN

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

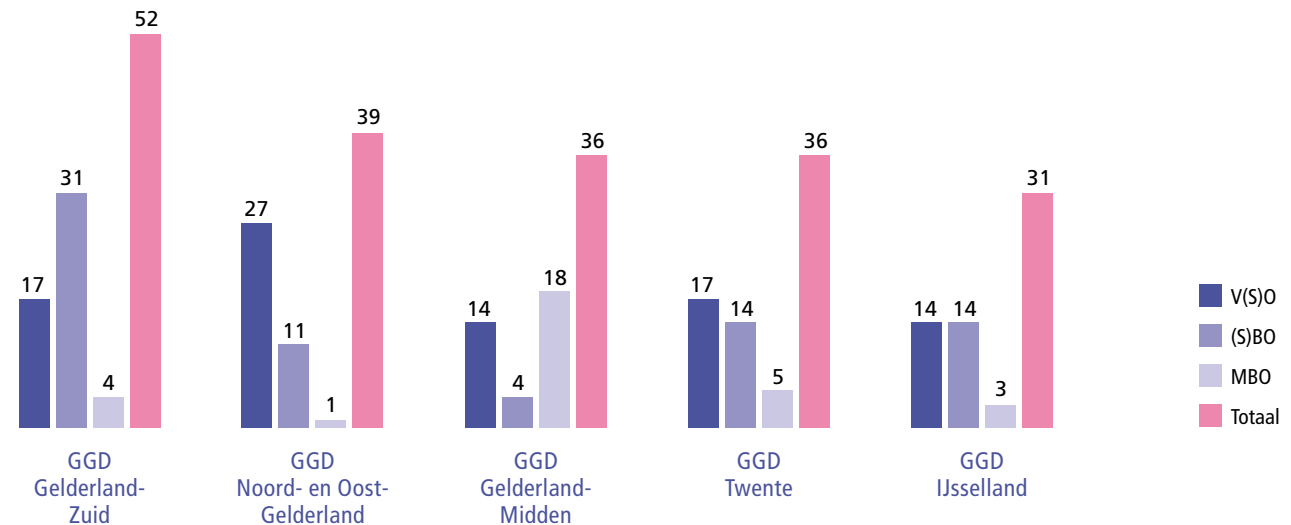

PREVENTIE

In 2020 is door het ministerie van VWS gestart met de stimuleringsregeling Gezonde Relaties en Seksualiteit [[klik hier door naar de stimuleringsregeling](#)]. Per schoollocatie is een bedrag van maximaal 5.000 euro beschikbaar om het thema structureel te borgen. De scholen worden hierbij begeleid door de regionale GGD'en. In Oost-Nederland hebben zich in 2020 194 scholen aangemeld bij de 5 GGD'en. De GGD'en geven de scholen advies over passende lesmaterialen en bieden deskundigheidsbevordering op het thema relaties en seksualiteit. Ook helpt de GGD een doorlopende leerlijn en een meerjarenbeleid op te stellen.

ONDERWIJSINSTELLINGEN REGIO OOST MET STIMULERINGSREGELING

[Klik hier voor een toegankelijke pdf met alle tabellen](#)

CONCLUSIE

Het jaar 2020 laat zien dat een pandemie een groot effect heeft op de maatschappij en op diverse gezondheidsgebieden. Ook op het gebied van seksuele gezondheid. Rutgers heeft onderzoek gedaan naar

seksueel gedrag tijdens de pandemie [[klik hier door naar het onderzoek van Rutgers](#)]. Uit dit onderzoek blijkt onder meer dat singles minder seks hadden en dat vrouwen niet altijd de nodige anticonceptiezorg kregen. Als

het gaat om de verspreiding van soa's hebben de lockdown-maatregelen (minder partners, minder seksueel contact) waarschijnlijk een afremmend effect gehad. Daar staat tegenover dat de slechte toegang tot medische

voorzieningen en screening de spreiding juist heeft kunnen vergroten. De uiteindelijke effecten van Covid-19 op de seksuele gezondheidszorg zullen in de nabije toekomst zichtbaar worden.

COLOFON

De Thermometer Seksuele Gezondheid is een uitgave van de Centra Seksuele Gezondheid van de 5 GGD'en in Oost-Nederland.

Redactieadres
GGD Gelderland-Zuid
communicatie@ggd gelderland zuid.nl

Ontwerp
OptimaForma Nijmegen, Jane Klein

